

BART BROEKMAN

Het kloppend hart van de gemeente

VRIENDSCHAP EN
GEESTELIJKE GROEI
IN DE HUISKRING

Dit boek is opgedragen aan de oudsten en de kringleiders met wie ik tien jaar lang heb mogen bouwen aan een zorgzame gemeente.

Bart Broekman

Het kloppend hart van de gemeente

Vriendschap en geestelijke groei in de huiskring

© 2009 Uitgeverij Voorhoeve
Postbus 5018, 8260 GA Kampen
www.kok.nl

Omslagontwerp: Douglas Design
Binnenwerk: www.garage-bno.nl
ISBN 978 90 297 1917 9
NUR 707

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No portion of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means – electronic, mechanical, photocopy, recording or any other – except for brief quotations in printed reviews, without the prior written permission of the publisher.

INHOUD

Voorwoord van Orlando Bottenbley 10

Inleiding 12

DEEL 1 VISIE EN STRATEGIE VOOR DE ZORGZAME GEMEENTE

[EEN] **Het kloppend hart van de gemeente 18**

Een zorgzame gemeenschap 20

De zegen van grote samenkomsten 21

De zegen van kleine groepen 23

Individueel en gemeenschappelijk geloven 25

In verbondenheid groeien naar Jezus 28

De huiskring als het kloppend hart van de gemeente 29

[TWEË] **De zorgzame gemeente 32**

In de keuken van de zorgzame gemeente 33

Gemeentezorg is een beweging 34

Geestelijke groei 33

Vriendschap 35

Zonder 'gemeentezorg' geen bestaansrecht voor de
gemeente 36

Gemeentezorg is een belijdenis 39

Gemeentezorg is concreet omschreven in de
gemeentevisie 40

Gemeentezorg is een beleving 42

Een ontmoeting met Jezus 42

Gemeentezorg is een basisbouwsteen 44

Bouwsteen 1: alle leden van de gemeente zijn opgeno-
men in een huiskring 46

- Bouwsteen 2: de huiskring functioneert als een zorggroep 47
- Bouwsteen 3: preventieve zorgprocessen 48
- Bouwsteen 4: effectieve zorgstructuren 51
- Een gemeente met een zorgcultuur 53

[DRIE] **De zorgzame voorganger 56**

- Volharden in de gemeenschap 57
- Delegeren van zorg 58
- De status van de voorganger 59
- Professie en passie 60
- Durf je leven te delen 62
- Begin in het klein, begin bij jezelf! 65

[VIER] **De zorgzame huiskring 66**

- De huiskring als Bijbelgespreksgroep 67
- De huiskring als celgroep 68
- De huiskring als zorggroep 69
- Combineren van strategieën 70
 - Combi zorggroep en bijbelgespreksgroep 71
 - Combi zorggroep en celgroep 72
- De kenmerken van de zorgzame huiskring 76

DEEL 2 DE ZORGZAME HUISKRING IN DE PRAKTIJK

[VIJF] **De zorgzame huiskring is relatiegericht 80**

- Een kerk zonder hart 80
- Een kwestie van keuzes maken 81
- Blokkades in het ontwikkelen van gemeenschap 82
- De huiskring als werkplaats 84
- Veiligheid en vertrouwen 85
- De omvang van de huiskring 86
- Wat te doen als leden zich onttrekken aan de gemeenschap? 88

Speciale aandacht voor randleden 90

Randleden 90

[ZES] **De zorgzame huiskring is doelgericht 92**

Een huiskring is op reis 93

Voorbeelden van kringdoelen 94

De noodzaak van kringdoelen 96

Concrete en meetbare doelen 97

Blijf het doel voor ogen houden! 97

Stoeien met kringdoelen 98

Een praktische handreiking voor het formuleren van een kringdoel 99

Aanpak 1: van droom, naar doel 100

Aanpak 2: één kring, één doel 101

[ZEVEN] **De zorgzame huiskring is gavengericht 102**

De huiskring als lichaam 102

De kringleider als dominee 103

De verantwoordelijkheden van de huiskringleider 105

De verantwoordelijkheden van de kringleden 106

De bijzondere effecten van de gavengerichte kring 107

Takenlijst en gaventoets 107

Veelvoorkomende taken in een huiskring 108

Een praktische handreiking voor het verdelen van taken in de kring 110

Aanpak 1: de gaven- en takenlijst 111

Aanpak 2: ontdek je gave 112

[ACHT] **Hoe ziet een huiskringbijeenkomst eruit? 114**

Globale indeling van de kringbijeenkomst 115

De voorbereiding 116

Aandachtspunten in de voorbereiding 116

De ontvangst 117

De ijsbreker 118

Jezus centraal stellen	123
De namen van de Here God	124
De grootheid van God uitbeelden	125
Een aanbiddingsposter maken	125
Jezus is in ons midden	126
Elkaar ontmoeten en opbouwen	126
Propjes persoonlijkheid	128
Persoonlijke voorbede	128
Dit is mijn leven	129
Over grenzen heen kijken	129
Een web van liefde	130
Over hoogten en door dalen	130
Samen bidden	131
Afspraken over het kringgebed	131
Variatie door gebedsblokken	132
Gebruik verschillende gebedsvormen	134
Vrijheid in gebedshouding	136
Afsluiting	136

[NEGEN] **De zorgzame kringleider 138**

De specifieke taken van de kringleider	138
De hoofdverantwoordelijkheden van de kringleider	139
De specifieke activiteiten van de kringleider	140
De assistent-kringleider	140
Het opsporen van bekwame huiskringleiders	141
Toerusten van huiskringleiders	142
Training	143
Groepsoverleg	144
Persoonlijke coaching	144
Digitale instructie	144

[TIEN] **Het coachen van de kringleider 147**

Het doel van coachen	147
De algemene rol van de kringcoach	149

Coachen op basis van relatie	150
De bouwstenen van het coachen	151
Observeren en feedback	153
Taxeren en actie ondernemen	154
Het wat en hoe van coachen	155
Richting geven door te motiveren	156
Richting geven door het ontwikkelen van visie en doelen	157
Middelen aanreiken door praktische ondersteuning en toerusting	157
Benaderingen in het coachen	158
De persoonsgerichte benadering	159
De taakgerichte benadering	160
De methode van het coachen	161
Methode 1: een kringgerichte aanpak	162
Methode 2: een taakgerichte aanpak	163
Methode 3: een bedieningsgerichte aanpak	163
Methode 4: een persoonsgerichte aanpak	164
Coachvragen	165

Nawoord 170

Vriendschap	170
Geestelijke groei	171
Het kruis	172
Het kloppend hart	173

Bijlage 1: Gaven- en takenlijst voor de huiskring 174

Bijlage 2: Coachformulier 187

Over de auteur 188

Noten 190

Online materiaal voor huiskringen 191

Anderen over *Het kloppend hart van de gemeente* 192

VOORWOORD VAN ORLANDO BOTTENBLEY

De huiskring is een begrip in de Bethelgemeente

Toen ik meer dan dertig jaar geleden de centrale bidstonden en bijbelstudieavonden bezocht van de gemeente waar ik toen lid van was, dacht ik: dit moet anders. De groep was groot, het deelnemen was vrijblijvend, de interactie tussen de deelnemers minimaal. Ik heb samen met mijn vrouw in de jaren daarna veel nagedacht over mogelijke oplossingen. De gemeente moet een gemeenschap zijn, de leden moeten op elkaar betrokken zijn en ze moeten met elkaar meeleven.

Toen we jaren later, tijdens een weekend met de raad van oudsten, 'op de hei' zaten, kaartten we voor het eerst het onderwerp 'huiskring' aan. In die tijd – we schrijven 1992 – werd er nog gesproken van celgroep. Gelukkig is dat later 'huiskring' geworden, want deze term geeft veel beter de kern aan van de kleine groep die we op het oog hebben: een groep van gemeenteleden die voor elkaar zorgen, op elkaar letten en op elkaar betrokken zijn. Er was aanvankelijk wat aarzeling. Gaat het werken? Je zet zomaar een willekeurige groep mensen bij elkaar, die toevallig bij elkaar in de buurt wonen.

We hebben in de Bethelgemeente in Drachten vanaf het moment dat we met de huiskring begonnen, verschillende ontwikkelingen meegemaakt. In de eerste periode was de huiskring een gebedsavond, afgewisseld met een bijbelstudieavond die de mensen in een andere samenstelling bijwoon-

den. Eens in de veertien dagen kwamen de mensen bijeen voor de huiskring: in een woonkamer, ongeveer met z'n twaalfen. De leiding was in handen van een 'kringechtpaar' dat de taak had om de hele avond te leiden: een overdenking houden, gebedsonderwerpen bedenken en het gebed leiden. Langzaamaan ontwikkelden we het concept van de huiskring zoals die vandaag bestaat in de Bethelgemeente: het accent ligt niet op bijbelstudie, maar op onderlinge zorg. Lief en leed wordt gedeeld, er is gebed en iedereen draagt een verantwoordelijkheid. Kortom: de huiskring werd het *kloppend hart van de gemeente*.

Bart Broekman heeft, in de tien jaar dat hij werkzaam was in de Bethelgemeente, de huiskring krachtig neergezet, van goede inhoud voorzien en de groei in goede banen geleid. Er komt immers nogal wat bij kijken als er 250 kringen aangestuurd moeten worden. Over deze ontwikkelingen schrijft hij in het boek dat u voor u heeft. Bart ontwikkelde ook prima materiaal voor de huiskringen: toerustingsstudies voor de kringleiders, ideeën en tips voor de kringavonden.

De huiskring is niet weg te denken uit de gemeente. Niet alleen bij een grote gemeente als de onze, maar elke gemeente kan pas een krachtige onderlinge gemeenschap beleven, als deze in de kleine groep georganiseerd wordt.

Orlando Bottenbley

Voorganger Vrije Baptistengemeente Bethel in Drachten

INLEIDING

De kleine groep is in. Steeds meer kerken en gemeenten werken met kleine groepen. Er zijn celgroepen, Bijbelkringen, gemeentegroiegroepen, gespreksgroepen, pastorale groepen, miniwijken, huiskerken, huiskringen of gewoon 'kleine groepen'. Ik juich deze beweging erg toe. De kracht van de kleine groep in het ontwikkelen van vriendschap en geestelijke groei kan erg groot zijn. Dat is echter niet altijd het geval. Ook al werken kerken met kleine groepen, het is geen garantie voor meer geestelijke intimiteit en geloofsgroei. Het werken met groepen in de gemeente lijkt in veel kerken een doel op zichzelf geworden te zijn. Er ontbreekt nogal eens een totaalvisie op het functioneren van de kleine groep in de setting van de plaatselijke gemeente. In mijn zoektocht naar het goed functioneren van de kleine groep, heb ik vooral geprobeerd aansluiting te zoeken bij het brede kader van het functioneren van de kerk.

Op zoek naar diepgaande ontmoetingen

Sinds de opmars van de kleine groep, mede onder invloed van Amerikaanse kerken zoals Willow Creek, Saddleback en Redeemer, heeft dit aspect van gemeente-zijn mijn bijzondere aandacht gehad. Persoonlijk heb ik vanaf mijn jeugd allerlei vormen van kleine groepen gekend. Het zijn voornamelijk de jeugdkringen, de catechisatie en de bijbelkringen die mijn geestelijk leven hebben gevormd. Ik voelde mij persoonlijk erg thuis binnen de setting van de kleine groep. Ik ontdekte bijvoorbeeld dat er verschillende visies en meningen waren en het daagde mij uit om op onderzoek uit te gaan en mezelf

af te vragen: wat geloof ik en waarom geloof ik? De waarde van de kleine groep werd in mijn denken en in mijn beleving steeds groter. Binnen de kleine groep heb ik velen, jongeren en volwassenen, onderwezen en naar de Here mogen leiden. Maar ondanks de sterke invloed van de kleine groep en de grote betekenis die ik hieraan hechtte, miste ik iets. Vaak was de ontmoeting op rationeel niveau. De echte ontmoetingen vonden meestal plaats buiten de formele setting van de kleine groep. Voor een deel gebeurde dat doordat ik graag met mensen optrek en nieuwsgierig ben naar wat hen beweegt. Van nature ben ik iemand die snel op een ander afstapt. Maar lang niet iedereen had dat in zich en sommigen kwamen ook buiten de kleine groep niet tot diepgaande ontmoetingen. Toch wist ik dat gemeente-zijn meer inhield dan zondags naar de kerk gaan, doordeweeks de bijbelkring bezoeken en de gezellige activiteiten van de kerk.

Unieke kansen en uitdagingen

Voor mij ontstond er daarom een unieke kans om, sinds eind jaren negentig, in een plaatselijke gemeente vorm te geven aan de kleine groep. Ik spreek hier over de Bethelgemeente te Drachten, waar ik als pastor tien jaar lang eindverantwoordelijk ben geweest voor het functioneren van de huiskringen. Dit was een enorme uitdaging. De gemeente bleek een ware groeigemeente en heeft zich in die periode vermenigvuldigd van 600 naar 2500 volwassen leden. Ik ben diep onder de indruk van het feit dat met de groei van de gemeente het aantal leden dat de huiskringen bezoekt, ook is toegenomen. Momenteel bezoekt 80 procent van de gemeente regelmatig tot altijd de huiskring. En daar gebeuren bijzonder mooie dingen. Door heel dit boek heen vind je op verschillende plaatsen korte illustraties van kringleiders die het leven binnen de kring op een veelkleurige manier schetsen. De reden dat deze kringen zo levendig functioneren en ook goed worden

bezoekt, heeft naar mijn diepe overtuiging te maken met een totaalconcept van gemeente-zijn. Van het begin af aan hebben we gezegd dat we een zorgzame gemeente willen zijn en die bereik je niet alleen met kleine groepen. Het is juist een mix van invalshoeken en het maken van de juiste principiële keuzen, zodat de kleine groep een plaats wordt van ontmoeting en gebed, van vriendschap en geestelijke groei.

Deel 1

Daarom besteed ik in de eerste vier hoofdstukken van dit boek veel aandacht aan de brede context waarin het kringwerk functioneert. Ik denk dat vooral dit eerste deel het boek uniek maakt. Het is iets wat vanuit de praktijk is geboren en zich in de praktijk heeft bewezen. Maar het vergt veel moed om bepaalde keuzes te maken die in dit boek worden voorgesteld. Sommige zaken gaan, op het gebied van organisatie en cultuur, regelrecht in tegen wat we binnen de kerk gewend zijn. Ik hoop dat er veel leiders zijn die de moed zullen hebben om zich grondig te bezinnen op de wijze waarop de gemeente functioneert. Ik pretendeer niet dat dit het juiste model is en hoop niet dat, zoals in het verleden vaker is gebeurd met de kleine groep, het een-op-een wordt gekopieerd. Ik hoop wel dat het boek een aanzet mag vormen tot reflectie en bezinning en dat het zal leiden tot keuzes die, vanuit een zelfstandige doordenking, goed zijn voor de gemeenschap.

Deel 2

Je zult merken dat vanaf hoofdstuk 5 het accent meer komt te liggen op de kleine groep, die ik de huiskring noem, en de praktische toepassing. Voor mij was het een uitdaging om dit deel goed af te bakenen en niet te veel in te gaan op allerlei technische zaken. Er zijn genoeg boeken die goede dingen vertellen over groepsdynamiek en het leiden van

groepsgesprekken. Dat laat ik in dit boek grotendeels buiten beschouwing. Het zal vooral gaan over principes en uitgangspunten van de huiskring als zorggroep, aangevuld met praktische handreikingen en oefeningen voor in de huiskring.

Meer dan de moeite waard

In het ontwikkelen van visie, strategie en praktische materialen heb ik veel te danken aan de mensen aan wie ik leiding heb mogen geven. Ik ben zo ontzettend trots op de oudsten en de kringleiders van de gemeenten die samen met mij, vol toewijding en enthousiasme, hebben meegebouwd aan het Huisgezin van de Levende God. Samen hebben we het concept van de zorgzame gemeente en de zorgzame huiskring inhoud gegeven. En we zijn niet bedrogen uitgekomen, omdat we elkaar, onder Gods leiding, konden aanvullen en corrigeren. Het was meer dan de moeite waard. Ik heb voor hen allemaal niets dan lof en daarom draag ik mijn boek aan hen op.

Lieve oudsten en huiskringleiders, ik wil jullie allemaal, uit de grond van mijn hart, bedanken voor jullie tomeloze inzet en het vertrouwen dat jullie mij hebben gegeven om jullie voor te gaan. Samen hebben we iets mogen proeven van het geweldige werk dat God heeft gedaan en nog steeds bezig is te doen binnen de gemeente. De gemeente is voor velen een thuis geworden. Ik vind het geweldig dat we door middel van dit boek iets daarvan mogen uitdelen.

Beste lezer, wat je gaat lezen is verre van volmaakt. Maar je hebt het waarschijnlijk al gemerkt, we zijn er zo door gezegend dat het de moeite waard is om het te lezen en de principes die worden genoemd te vertalen naar de kerk of gemeente waar je deel van uitmaakt. Mocht je na het lezen en het be-

spreken daarvan binnen je kerk of gemeente tot de overtuiging zijn gekomen dat je er in de praktijk iets mee wilt doen, dan ben ik van harte bereid om je daarbij te ondersteunen.

Ik wens je veel leesplezier toe en bovenal Gods rijke zegen!

Bart Broekman
Drachten, 2009

DEEL 1

Visie en strategie voor de zorgzame gemeente

[EEN]

HET KLOPPEND HART VAN DE GEMEENTE

Degenen die zijn woorden aanvaardden, lieten zich dopen; op die dag breidde het aantal leerlingen zich uit met ongeveer drieduizend. Ze bleven trouw aan het onderricht van de apostelen, vormden met elkaar een gemeenschap, braken het brood en wijdden zich aan het gebed.

(Handelingen 2:41-42)

Ruim tweeduizend jaar geleden groeide de eerste christelijke gemeente explosief. Veel mensen kwamen tot geloof. We spreken dan over minstens vijfduizend gelovigen (Handelingen 4:4). Het kenmerk van deze massale gemeente in Jeruzalem was het creëren van een zorgzame gemeenschap. Het leven van de gelovigen was gericht op de ontmoeting met elkaar en de ontmoeting met God (Handelingen 2:41-47). Dit kwam tot uiting in de samenkomsten bij elkaar aan huis, de grotere bijeenkomsten in de tempel en het gezamenlijke gebed en de lofprijzing. Het gevolg was dat men, zowel in praktisch als geestelijk opzicht, alles gemeenschappelijk had. De zorg binnen de gemeente was gericht op lichaam, ziel en geest. De hele mens was erbij betrokken. Het geloof werd niet alleen beleefd in een goede preek en door

geestelijke gesprekken te voeren. Men was er daadwerkelijk voor elkaar en had veel voor elkaar over. Dit ging de bewoners van Jeruzalem niet onopgemerkt voorbij. De gemeente stond daarom in de gunst bij het gehele volk en dagelijks waren er mensen die besloten om zich bij deze gemeente aan te sluiten. Hier werden de gevolgen zichtbaar van de opdracht die de Here Jezus eerder aan zijn discipelen had gegeven: *'Ik geef jullie een nieuw gebod: heb elkaar lief. Zoals ik jullie heb liefgehad, zo moeten jullie elkaar liefhebben. Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn.'* (Johannes 13:34-35)

.....

HULP UIT ONVERWACHTE HOEK

In het dorp Ureterp, onder de rook van Drachten, zijn vier huiskringen. Vorig jaar hebben we met deze vier kringen een kringproject gedaan. Er kwam een nieuw gezin in het dorp wonen. Het betrof een alleenstaande vrouw met vier kinderen. Om gezondheidsredenen hadden twee kinderen extra aandacht nodig. Dit gezin kon midden in het dorp een boerderijtje huren, maar het huis had veel achterstallig onderhoud. De verhuurder wilde weinig in het huis investeren. Doordat de gezinsleden halsoverkop waren vertrokken uit een voor hen onhoudbare situatie, hadden ze geen huisraad en zelfs geen kleding. Met alle kringleden hebben we samen het huis opgeknapt en vloerbedekking en behang geregeld. Een aantal zaterdagen hebben we met man en macht geklust. Hierna hebben we allerlei wegen bewandeld om meubels en andere benodigdheden te organiseren. We hebben zelfs een auto op de kop kunnen tikken. Ik vertel dit niet om aan te geven hoe geweldig we het allemaal hebben geregeld, maar om te getuigen van wat er mogelijk is als we ons inspannen voor de ander (op welk gebied dan ook). Het is verbazingwekkend hoe we

elkaar als kringleden op een heel andere manier hebben leren kennen. Ik vind het geweldig om zo gemeente te zijn. (JAAP KUIPERS)

.....

Een zorgzame gemeenschap

Het geloof is niet alleen bestemd voor onze binnenkamer, het geloof hoort ook uitgedragen te worden. Niet uit verplichting, maar vanuit het diepe verlangen om andere mensen te laten zien en te laten proeven wie Jezus is. In het uitdragen van dit geloof richten we ons vaak op de buitenstaander, op hen die Jezus nog niet kennen. Maar lopen we dan niet te hard van stapel? Ik heb de indruk dat wij, evangelisch georiënteerde gelovigen, ons soms te snel richten op hen die nog niet geloven, terwijl we geen kaas hebben gegeten van de zorg voor elkaar. Laten we eerst maar eens leren wat het betekent om elkaar lief te hebben, zoals Jezus ons liefheeft en zorg voor elkaar te dragen, zoals Jezus zorg voor ons draagt. Dan hollen de mensen die op zoek zijn naar Christus, misschien niet zo hard weg als ze een paar keer onze samenkomsten hebben bezocht.

De gelovigen in de gemeente te Jeruzalem waren in staat om de liefde van de Here Jezus handen en voeten te geven in de zorg voor elkaar. Het bleef niet alleen bij woorden, een preek op zondag en een studie doordeweeks. Het kwam tot uiting in hun leefwijze. Door de manier waarop ze met elkaar omgingen, bemoedigden ze elkaar. Ze vormden een gemeenschap. Vaak denken we bij een gemeenschap aan een besloten club mensen waar je moeilijk tussenkomt. Veel kerken lijken vandaag de dag op zo'n gemeenschap. Maar zo is het niet bedoeld. De christelijke gemeenschap heeft iets uitnodigends. Ze is open en toegankelijk door de wijze waarop ze gestalte krijgt in de mensen die tot die gemeenschap behoren. Binnen de gemeenschap krijgen vriendschap en geestelijke groei de vol-

ledige ruimte om tot ontwikkeling te komen. Het is door deze zorgzame gemeenschap dat Jezus opnieuw onder de mensen komt. Dat was niet alleen tot opbouw van de gemeente, maar ook tot getuigenis voor de omgeving.

In het leven van de eerste gemeente vinden we een duidelijk principe dat ten grondslag ligt aan dit boek. De gemeenteleden kwamen niet alleen trouw en eensgezind samen in de grote samenkomsten in de tempel, ze kwamen ook bij elkaar aan huis (Handelingen 2:46). Deze vorm van gemeenschap zien we in het hele Nieuwe Testament terugkeren. Ook in Rome, Korinte, Troas en Efeze kwam men samen in huizen (vergelijk Handelingen 16:5; 18:7; 20:8, 20). Op verschillende plaatsen in het Nieuwe Testament vinden we de uitdrukking 'de gemeente die in huizen samenkomt' (Romeinen 16:5; 1 Korintiërs 16:19; Kolossenzen 4:15).

MOGEN WE VOOR JE BIDDEN?

Op een dag vertelde ik als kringoudste aan de kringleiders in mijn regio dat ik gekatheteriseerd en vermoedelijk gedotterd moest worden. Niet lang daarna meldden zich op een dag vijf mannen van een huiskring zich bij mij met de vraag of ze langs mochten komen. De week daarop zijn ze bij me geweest. Ze hebben uit de Bijbel gelezen, mij gevraagd om in hun midden te staan en voor mij gebeden. Dat was een geweldig moment, Gods Geest was aan het werk! (JAN KOOPMAN)

De zegen van grote samenkomsten

De grote samenkomst is bij uitstek een plaats voor gelovigen om onderwijs te ontvangen en samen God te aanbidden. Ik ervaar het iedere keer weer als bijzonder als op zondag de

gelovigen samenkomen in onze diensten in Drachten. Het is ronduit een feest om bij elkaar te zijn. Het is inspirerend om als massa gelovigen liederen te zingen tot ere van God, te luisteren naar een preek en na afloop elkaar te ontmoeten en samen koffie te drinken of een maaltijd te nuttigen in de gemeenschapsruimte. Dan besef je dat je niet alleen bent, maar dat je samen met duizenden broeders en zusters één grote gemeenschap vormt. Toch moeten we ook zeggen dat deze grote samenkomsten hun beperkingen hebben. Je kunt gemakkelijk opgaan in de massa. Sommigen ervaren dat als veilig, omdat ze lekker anoniem kunnen blijven, anderen ervaren het als bedreigend, omdat ze het overzicht missen. Ook het onderwijs via de prediking heeft grenzen. Hoe goed je als voorganger ook je best doet om de Bijbel op een exegetisch verantwoorde manier uit te leggen en relevant te maken voor deze tijd, je hebt te maken met de beperking van de massa. Je zult je boodschap moeten afstemmen op de verschillende leeftijdsgroepen en doelgroepen die aanwezig zijn. Maar de grootste beperking is toch wel het ontbreken van een setting die maakt dat je het onderwijs kunt toepassen in de praktijk. Laten we eerlijk zijn, de gemiddelde kerkdienst duurt één tot anderhalf uur. Daarna kom je nog even gezellig samen, je praat door over de preek en dan gaat ieder zijn eigen weg. Hoe diep gaat deze vorm van gemeenschap?

ELKAAR TOT STEUN ZIJN

In de afgelopen huiskringbijeenkomst hebben enkele leden met ons gedeeld in wat voor moeilijke omstandigheden ze verkeren. Als kring hebben we toen heel bewust voor iedere persoon gebeden. Het was een bijzonder moment om elkaar op deze manier tot steun te zijn. Dit gaf een heel stuk vertrouwen naar elkaar. (JAUKE)

De zegen van kleine groepen

Ik ga ervan uit dat een christen door de week zijn uiterste best doet om de preek van zondag in de praktijk te brengen. Maar dat is niet eenvoudig. Als je een willekeurige kerkganger op woensdag vraagt wat het thema was van de preek van afgelopen zondag, zal er waarschijnlijk een lange denkpauze volgen. En als er een reactie komt, mag je hopen dat het antwoord juist is. Toch wil ik uitgaan van een positief beeld. Laten we stellen dat de preek enkele dagen later nog steeds helder tussen de oren zit en dat de gelovige bewust bezig is zijn geloof handen en voeten te geven in zijn leefomstandigheden. Uit eigen ervaring kan ik zeggen dat er dan ontzettend veel gebeurt. Bewust wandelen met God en zijn stem, zijn handen en voeten willen zijn in je eigen omgeving, zorgt voor veel dynamiek! God gaat aan het werk door jou heen, maar tegelijkertijd kan het ook weerstand oproepen bij de mensen met wie je omgaat. Niet alleen op je werk, maar ook thuis in het gezin. En soms kom je erachter dat de preek van zondag theoretisch wel klopt, maar dat de praktijk zo weerbarstig kan zijn. Wat doe je als je kinderen het bloed onder je nagels vandaan halen, als je lijnrecht tegenover je partner staat, als collega's je betichten van vuil spel, als je vriend je een hak zet, als je 's ochtends met tegenzin uit je bed stapt en opziet tegen de dag, als je vader ernstig ziek wordt, als de caissière in de supermarkt het bordje 'kassa gesloten' voor je neus zet nadat je al een kwartier in de rij hebt gestaan, als je te horen krijgt dat je bent ontslagen, als een medegelovige je de huid heeft vol gescholden of als je buurman over je roddelt? Uitkomen voor je geloof heeft consequenties. Dat is niet alleen negatief natuurlijk (zoals je bij bovenstaand rijtje misschien zou denken), maar ook positief: je hebt een bijzonder moment ervaren in je stille tijd, op je werk heb je een goed gesprek gehad met een collega over het geloof, tijdens je ziekte wist je je gedragen door God, je hebt een geweldige ontdekking gedaan toen je de Bijbel las,

je hebt de vrede van God ervaren in een sollicitatiegesprek of God voorzag op een onverwachte wijze toen je niet meer wist hoe je moest rondkomen.

Functioneren in een gemeenschap veronderstelt dat je dit niet voor jezelf houdt, maar dat je het deelt met je medegelovigen. Pas dan kun je elkaar bemoedigen, enthousiasmeren, vertroosten, opbeuren en corrigeren. Het gevolg is dat er vriendschap ontstaat en geestelijke groei. Het delen van elkaars leven en elkaar persoonlijke aandacht geven, kan alleen in de setting van een kleine groep. Daarom kwamen de gelovigen in het Nieuwe Testament al bij elkaar aan huis. In die tijd was het, vooral in een joodse omgeving, riskant om volgeling van Jezus te zijn. In de kleine groep aan huis, zocht men steun bij elkaar. Door samen te eten, te bidden en elkaar op te bouwen in het geloof hielpen de gelovigen elkaar om Bijbelse normen en waarden toe te passen in hun leven. Dat maakte hen sterk. Daardoor bleven ze voor hun geloof uitkomen, ook al kon ze dat de kop kosten. Daarmee maakten ze het verschil in de omliggende wereld en oefenden ze op velen een ongelofelijke aantrekkingskracht uit. De kleine groep was niet zomaar een bijbelgespreksgroep. Het was de veilige haven en tegelijkertijd de uitvalsbasis om het geloof in deze wereld uit te dragen!

GEVEN EN ONTVANGEN

Onlangs is mijn vader overleden. Na deze gebeurtenis is mijn hele wereld van zekerheden door elkaar geschud. Ongeveer een half jaar later overleed de vader van een van de kringleden. Als kringleider voelde ik me verantwoordelijk om hier aandacht aan te schenken. Mijn vrouw gaf aan dat het goed was om naar de begrafenis te gaan. Met lood in de schoenen ben ik daar naartoe geweest. Het huilen

stond me nader dan het lachen. Het verlies van mijn eigen vader kwam weer heel dichtbij. Het kringlid waardeerde het heel erg dat ik er was, maar toch... al die emotie! In de dienst kwam iemand van het Dialysecentrum Assen aan het woord en vertelde hoe de vader van dit kringlid een getuige was voor zijn omgeving door zijn levenshouding. Even later vertelde een dochter hoe haar vader een sterk vertrouwen had in God. Ik was aanwezig om iemand uit mijn kring te bemoedigen, maar door dit alles heen werd ik zelf ook bemoedigd en groeide mijn vertrouwen in het leven met God. (GRADUS KOOTSTRA)

.....

Individueel en gemeenschappelijk geloven

Mijn sterke overtuiging is dat veel kerken vandaag de dag geen krachtige gemeenschap zijn en weinig invloed hebben in hun omgeving, omdat het geloof op een individuele manier wordt beleefd. Dat is niet alleen zo binnen kerken, maar ook binnen gezinnen. Als ik kijk naar mijn eigen gezin, dan moeten we ervoor knokken om te functioneren als een gemeenschap. Mijn twee dochters, Elise en Laure, zijn meiden met ontzettend veel pit. Naast hun school besteden ze veel tijd aan muziek, dans en sport. Ze zijn zeer actief in de kerk en hebben een grote vriendengroep. Janine, mijn vrouw, heeft een deeltijdbaan in de maatschappij en werkt met mij samen in het ondersteunen en begeleiden van kerken en gemeenten. Ik ben veel op reis door het hele land om geestelijk leiders en kerkenraden te coachen. Er is binnen ons gezin een groot gevaar aanwezig dat we als individuen gaan functioneren en alleen nog samenkomen omdat we een gemeenschappelijk huis hebben waar we eten en slapen. Ik denk dat dit gevaar bij veel gezinnen aanwezig is. Ieder doet z'n ding en als je niet oppast, brokkelt de gemeenschap af en bestaat het gezin uit een groep individuen.

Precies zo is het binnen de gemeente. We kunnen zo druk bezig zijn met het inzetten van onze gaven en talenten en het organiseren van allerlei activiteiten, dat we elkaar uit het oog verliezen. In onze maatschappij wint het taakgericht bezig zijn het bijna altijd van het persoonsgerichte. Zonder een duidelijke visie op de betekenis van gemeenschap en zonder een duidelijke begeleiding daarin van de leiders van die gemeenschap, zal een gemeente automatisch vervallen in een groep gelovigen die samenkomt om het geloof op een individuele manier te beleven. De meeste mensen komen naar een samenkomst om iets te halen voor zichzelf, enkelen zijn bewust bezig om ook iets te brengen. Veel gelovigen strekken zich uit naar God met de bedoeling dat Hij iets in hun persoonlijk leven gaat doen. Op zich is dat natuurlijk heel mooi, maar werkelijke geestelijke groei vindt plaats in gemeenschap met broeders en zusters. Als ik zondag een preek hoor over Gods liefde, dan kan ik deze op mezelf betrekken en onder de indruk zijn van het feit dat God mij op het oog heeft. Maar het gaat nog veel dieper als ik de preek toepas op mijn medegelovige. Want, stel je voor dat je moeite hebt met een medegelovige. Iemand die je tegen de borst stuit en opmerkingen maakt die je tegen de haren in strijken. Iemand die normaal gesproken niet je vriend zou zijn, maar met wie je wel moet optrekken omdat hij deel uitmaakt van dezelfde huiskring als waar jij toe behoort. Dan heb je twee mogelijkheden. Je negeert hem en je dankt God dat Hij jou zo liefheeft. Of je legt je erop toe de ander te ontmoeten, hem beter te kennen vanuit de overtuiging dat God hem liefheeft en dat jij hem daarom ook wilt liefhebben. Wat denk jij, welke van deze twee mogelijkheden komt het dichtst in de buurt van 'gemeente-zijn'? Welke mogelijkheid getuigt het meest van vriendschap en geestelijke groei? Welke past het meest bij de gemeenschap zoals God die heeft bedoeld?

ELKAAR LIEFHEBBEN ZOALS JEZUS ONS LIEFHEEFT

Midden in een goede bijeenkomst van de huiskring, vertelde het jongste kringlid (25 jaar) dat ze tijdens de vorige bijeenkomst was gekwetst door een opmerking van de oudste zuster (80 jaar) uit onze kring. Plotseling was de goede sfeer weg en begon iedereen zich er mee te bemoeien of onbedoeld partij te kiezen. Als kringleider stelde ik voor om samen hiervoor te bidden en de bijeenkomst af te sluiten. In dezelfde week heeft een wijze broeder van de kring de jongste en oudste zuster bij elkaar gebracht en hebben ze er samen over gesproken. De volgende kringbijeenkomst was het goed en hebben we God gedankt. We hebben gemerkt hoe kwetsbaar we zijn voor het werk van de boze van binnenuit. We hebben toen veel gehad aan wat er staat op de achterkant van ons visiekaartje dat we van de gemeente hebben gekregen: 'Leven in Gods Huisgezin' betekent:

- Elkaar liefhebben zoals Jezus ons liefheeft
 - Elkaar vergeven zoals Jezus ons vergeeft
 - Elkaar aanvaarden zoals Jezus ons aanvaardt
 - Elkaar verdragen zoals Jezus ons verdraagt
 - Voor elkaar zorgen zoals Jezus voor ons zorgt
 - Elkaar opbouwen zoals Jezus ons opbouwt
 - Elkaar bevestigen zoals Jezus ons bevestigt
 - Elkaar eer bewijzen zoals Jezus ons eer bewijst
-

In de kleine groep leren we elkaar lief te hebben, zoals Jezus ons liefheeft. Een preek kan deze gedachte heel dichtbij brengen, maar je kunt deze binnen de setting van de grote samenkomst hoogstens toepassen op jezelf. De huiskring heeft de unieke gelegenheid om de boodschap in de praktijk toe te passen. Door als broeders en zusters op weg te gaan en elkaar als

vrienden te beschouwen, gebeurt er iets. We gaan veranderen naar het beeld van Jezus en we gaan geestelijk groeien. Het bijzondere is dat we dan niet alleen individueel groeien in geloof en karakter, maar dat ook de kracht van de gemeenschap en de uitstraling van de gemeente als geheel groter worden.

In verbondenheid groeien naar Jezus

Dat is ook het beeld van gemeente-zijn zoals de Bijbel ons schetst. Het is Gods bedoeling dat we geestelijk groeien in eenheid met onze broeders en zusters. Samen groeien we toe naar Jezus, die het Hoofd is van het Lichaam (Efeziërs 4:11-13). Wij zijn de leden van dat Lichaam en we hebben elkaar nodig om te groeien (1 Korintiërs 12:12-27).

In zijn eerste brief vertelt Johannes ons, als hij terugblijkt op zijn omgang met Jezus hier op aarde, dat deze een geweldige grote indruk op hem heeft gemaakt. Echter, in plaats van zijn blijdschap rechtstreeks te uiten naar God, kiest hij ervoor om deze eerst te delen met zijn geloofsgenoten. *Wat wij gezien en gehoord hebben, verkondigen we ook aan u, opdat ook u met ons verbonden bent* (1 Johannes 1:3a). Het is vanuit deze verbondenheid met zijn broeders en zusters dat hij ervoor kiest om contact te maken met de Here God. *En verbonden zijn met ons, is verbonden zijn met de Vader en met zijn Zoon Jezus Christus* (1 Johannes 1:3b). We zijn niet geschapen als een individualist. God heeft ons geplaatst in een gemeenschap van gelovigen, met de bedoeling dat we elkaars leven zouden delen om van daaruit samen God te ontmoeten. Dat is Bijbelse gemeenschap!

Dat de Here Jezus zo'n grote indruk op Johannes heeft gemaakt, komt voort uit het feit dat Jezus in die periode zijn leven deelde met de discipelen. In Marcus 3 staat beschreven dat Jezus zijn discipelen uitkoos om 'met Hem te zijn'. Hij wilde een gemeenschap met hen vormen. Pas daarna zou Hij

hen uitzenden om te prediken en boze geesten uit te werpen. Als geen ander heeft Johannes in die periode ervaren wat ‘gemeenschap’ betekent. De discipelen hebben met de Here Jezus gegeten, gereisd, van gedachten gewisseld, gelachen en gehuild. Als er ruzie ontstond over wie van hen de belangrijkste was, greep Jezus in om hun duidelijk te maken dat ze niet waren geroepen om de baas over elkaar te spelen, maar om elkaar te dienen. Dat is wat je mag leren in de gemeenschap. Verbonden zijn met elkaar en van daaruit verbonden zijn met de Here Jezus.

.....

SPANNEND

Gedurende twaalf jaar lidmaatschap van deze gemeente zijn we door de groei van de gemeente en het aantal kringen, vaak gewisseld van kring. In het begin was dat best spannend voor de groep. Stort je je hart uit bij ‘vreemde’ mensen? Mijn ervaring is dat als de groep de tijd krijgt en de wil heeft om te investeren in elkaar, dit kan leiden tot een huiskring die echt gáát voor elkaar.

(FOKKE POSTHUMUS)

.....

De huiskring als het kloppend hart van de gemeente

Gemeente-zijn begint dus niet met een goede preek. Het begint ook niet met allerlei activiteiten of met een mooi kerkgebouw. Gemeente-zijn begint met het delen van elkaars leven. Door, net als Johannes, elkaar te vertellen wat voor indruk Jezus op je heeft gemaakt en hoe je dagelijks met Hem probeert te wandelen. Gemeente-zijn is Jezus zichtbaar maken in elkaar en samen Hem aanbidden. Hierin wordt het kloppend hart van de gemeente zichtbaar. Toen ik iemand vertelde dat ik bezig was een boek over huiskringen te schrijven met als titel *Het kloppend hart van de gemeente*, werd ik door hem gecor-

rigeerd. Hij zei: 'Niet de huiskring, maar de Here Jezus zelf is het kloppend hart van de gemeente.' Ik begrijp wat deze man bedoelt: zonder Jezus was er geen gemeente. Toch heb ik sterk de indruk dat veel kerken Jezus belijden als Redder en Heer, maar geen gemeenschap zijn.

Ik wil de Bethelgemeente in Drachten niet verheerlijken, maar ik vind het heel bijzonder dat we de gemeente een 'gemeenschap' mogen noemen. Ook al komt de gemeente zondags met duizenden leden samen, we horen wekelijks van nieuwe leden hoe ze zijn getroffen door de gemeenschap. De een voelt zich welkom vanaf het eerste moment dat hij een stap over de drempel heeft gezet, de ander geeft aan dat hij is thuisgekomen. Zelfs te midden van de massa op de zondagse bijeenkomsten voelen mensen zich thuis. Hoe is dat mogelijk? Hoe leer je een gemeente om zorg te dragen voor elkaar en naar elkaar om te zien? Het antwoord is: de huiskring. Daar vindt het gemeenteleven plaats en dat blijft zelfs zichtbaar als al die 250 huiskringen op de zondag bij elkaar komen. Dan merk je dat wat in het klein is geleerd (de huiskring), in het groot wordt toegepast (de samenkomsten). De huiskring is het kloppend hart van de gemeente. Daar ontmoeten de gelovigen elkaar en brengen ze elkaar voor Gods troon.

.....

BIJ DE SUPERMARKT

In ons dorp zijn door de groei van de gemeente verschillende kringen ontstaan. Omdat deze nieuwe broeders en zusters elkaar vaak niet kennen buiten hun eigen kring, hebben we een startavond georganiseerd voor alle huiskringen uit ons dorp. Het was een groot succes! Elke kring nam hapjes en drankjes mee. De avond bestond uit samen zingen en bidden en vooral veel ontmoetingen. Aan het eind van de avond hebben we elkaar gezegend voor het

nieuwe seizoen. Nu kom je elkaar bij de supermarkt tegen en weet je dat je in de naam van Jezus met elkaar verbonden bent. (BRUIN VAN DER DUIM)

.....

Op de omslag van dit boek is een hart afgebeeld. Kijk er nog maar eens naar. Dit hart wordt gevormd door mensen die aan elkaar verbonden zijn. Maar als je goed kijkt, zie je niet alleen een hart. In het hart zien we een horizontale en een verticale balk die samen een kruis vormen.

De horizontale balk staat symbool voor *vriendschap*. Vrienden delen elkaars leven, ze steunen elkaar – ook als anderen het laten afweten – en vieren samen hun overwinningen. De verticale balk staat symbool voor *geestelijke groei*. Groeien in geloof en karakter heeft ermee te maken dat het beeld van de Here Jezus in ons leven zichtbaar wordt. Groei leidt ertoe dat we steeds beter in staat zijn om Bijbelse waarheden in ons persoonlijk leven toe te passen. In het ‘kloppend hart van de gemeente’ zien we de horizontale en de verticale balk elkaar kruisen. In verbondenheid met elkaar wordt God aanbeden. In de ontmoeting met elkaar kan God zichzelf openbaren. Dat is wat er ten diepste gebeurt in de huiskring. En als het hart klopt, functioneert het Lichaam!

.....

HET IS EEN FEEST

Het is elke keer weer een feest om elkaar te ontmoeten en de liefde van de Here Jezus in elkaar te herkennen. We ervaren steeds meer openheid in het samen delen, elkaar bemoedigen en elkaar opbouwen in het geloof. Dat geeft groei in ons geestelijk leven. Kortom, de liefde van Christus geeft ons als huiskring veel feestelijke momenten.

(THEO)

.....